

# Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 26.04.2023  
Sak nr: 39/23

Dokument: 23/10 - 18  
Arkiv: F- 620

---

## Utvisning av tilleggsjord, feste nr. 620

### Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev datert 13.03.2023 med vedlegg fra Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud
- E-post datert 14.03.2023 med vedlegg fra Odd Arne Kruke
- Brev datert 27.03.2023 fra Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen
- Brev datert 17.04.2023 fra Statskog SF

### Bakgrunn:

Saken gjelder utvisning av tilleggsjord (gnr. 155 bnr.1 fnr. 620) i Øyer statsallmenning. Parsellen omfatter 23 daa fulldyrket jord, og tilhørende kvilebu.

Øyer fjellstyre slo i fjellstyrevedtak av 22.02.2023, sak 13/23, fast at dyrkingsparsell med feste nr. 620 ikke har vært brukt ut fra Riseng gnr. 24 bnr. 3 på mer enn 5 år, og dermed er falt i det fri, jf. fjellova § 22.

Parsellen er lyst ledig for alle med dokumentert behov, jf. § 20 i seterforskriften. Innen søknadsfristen 15. mars har det kommet to søknader på parsellen, fra Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud (gnr. 24 bnr. 3) og Odd Arne Kruke (gnr. 28 bnr. 1). Se vedlegg.

### Vurdering:

I søknad med vedlegg beskriver Odden og Hellerud at de overtok Riseng høsten 2020. Det vises til at det ville være et økonomisk tap for deres del, dersom de skulle miste dyrkingsparsellen og kvilebua, da dette var med i kjøpesummen. Odden skriver i brev datert 16.01.2022 at han etter kontakt med landbrukskontoret forstod det slik at de hadde fem år på seg til å ta i bruk parsellen. Planen har vært at de vil drive småbruket selv, opprette foretak og beholde dyrkingsparsellen for eget bruk. Av ulike årsaker har de ikke kommet i gang med dette. I søknaden går det fram at det per i dag ikke er egnede driftsbygninger på garden, men at det vurderes nybygg og andre muligheter for lagring av fôr og plassering av dyr. Det er også lagt ved en gjødselplan for dyrkingsparsellen.

Kruke viser i søknaden til at han som følge av å miste tilgang på dyrkingsparsell med feste nr. 621 f.o.m. 2021, har måttet øke kraftforforbruket med 15 tonn i 2022 og i tillegg kjøpe 87 rundballer. I tillegg har han istedenfor å fore fram oksekalvene, måttet selge disse som foringsdyr. Kruke viser til at han i perioden fra Riseng avviklet driften i 1999, og fram til 2013 fikk leie parsellen med fnr. 620, vederlagsfritt.

Jf. seterforskriften § 20 er saken sendt på høring til Statskog og landbrukskontoret.

Statskog er i brev datert 17.04.2023 positiv til at fjellstyret viser ut dyrkingsparseller som ikke lenger er i bruk, til landbrukseiendom som har et behov per i dag. Statskog mener grunnlaget for utvisning bør vurderes ut ifra behov og vurdering fra landbrukskontoret, og har ingen merknader til ny utvisning av parsell med feste nr. 620.

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen har i brev datert 27.03.2023 uttalt seg om relevante landbruksmessige forhold tilknyttet de gardsbrukene som saken omhandler. Det gjelder landbrukseiendommen Riseng g/bnr. 24/3 tilhørende Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud, og Li Nordre Mellem g/bnr. 28/1 tilhørende Odd Arne Kruke.

Under følger en oppsummering av landbrukskontorets opplysninger for de enkelte brukene.

### Riseng

Til landbrukseiendommen Riseng er i landbruksregisteret per 27.03.2023 ikke knyttet noe foretak, men av Enhetsregisteret er det den 20.03.2023 opprettet foretak Herman Odden, som skal drive med hold av geit og sau.

Riseng består av to grunneiendommer, 24/3 og 155/1/620. Sistnevnte er altså dyrkingsparsell med feste nr. 620, som er utlyst i denne saken. Garden (24/3) består av 7 daa fulldyrka jord og 6 daa innmarksbeite. Kommunen ser av søknader om produksjonstilskudd og avløsertilskudd at jordbruksjorda til Riseng er leid bort. Jorda på gården leies bort til Gunn Heidi Nordby, mens dyrkingsparsellen har, som Odden selv beskriver, vært leid bort til Trygve Holmen. Dyrkingsparsellen ligger 4 km i luftlinje fra Riseng.

### Lie Nordre Mellem

Odd Arne Kruke driver med melkeproduksjon og kjøttproduksjon på storfe (melkekvote: 77 619 liter). Jordbruksarealene tilknyttet gården består av 138 daa fulldyrka jord og 14 daa innmarksbeite fordelt på grunneiendommene 28/1, 28/20 og seter med feste nr. 610. Kommunen viser videre til den generelle beskrivelsen av foretakets produksjon og drift i uttale til søknad om å overta to andre parseller, med feste nr. 616 og 617.

### Kommunens vurdering

I vurderingen om relevante landbruksfaglige forhold fremholder kommunen at bruk av jord i størst mulig grad skal foregå med driftsmessige gode løsninger. Det vises til avstander mellom driftsenhet og annet areal, som i dette tilfelle må sies å være tilfredsstillende for begge parter.

Kommunen viser til at Kruke trenger mer grovfôr, og ser det som positivt at aktive jordbrukere disponerer mest mulig areal selv. Videre bekrefter kommunen å ha veiledet Odden ved overtagelsen av Riseng, og med bakgrunn i opprettelsen av foretak i enhetsregisteret har grunn til å tro at Odden vil starte opp med sau og/eller geit.

Kommunen har ikke regnet på potensiale for avling for jordbruksarealene til hver av søkerne. Med bakgrunn i krav til spredeareal er det imidlertid vist et eksempel på hvor mange vinterfôra geit/sau Odden kan, basert på basert på jordbruksarealene til grunneiendommen 24/3 Riseng. Med 7 daa fulldyrket jord gir et spredeareal tilsvarende 12 vinterfôra sauer. Det er da ikke tatt hensyn til om arealet faktisk egner seg for spredning av husdyrgjødsel. I tillegg må arealet ha potensiale til å produsere nok grovfôr til besetningen.

Det er usikkert hvor mange dyr Odden planlegger å skaffe, men kommunen mener at dersom en skal starte opp med husdyr bør det være med en besetningsstørrelse som ikke bærer preg av hobbydrift. Det vises til at jordbruksarealene nede i bygda er beskjedne i størrelse, og vil trenge erstatningsareal ved oppstart med husdyr, dersom feste nr. 620 ikke lenger kan benyttes.

Av fjelloven § 19 går det fram at jordbrukere med beiterett i statsallmenningen kan få utvist tilleggsjord. Dette er ikke en bruksrett. Utvisninga og bruken følger gardsbruket, og ikke person. Retten til utvist tilleggsjord etter § 19 faller bort når tilleggsjorda i 5 år sammenhengende ikke har vært i bruk fra garden som fikk den utvist. Det er å beklage at Odden og Hellerud har oppfattet regelverket annerledes.

Seterforskriftens § 20 første ledd annet punktum sier følgende: *Det er eit vilkår at dei som har beiterett godtgjer behovet for tilleggsjord.* Videre sier tredje punktum: *Dette kan til dømes gjerast ved å leggje fram ei driftsplan.*

Landbruksdirektoratet har i tidligere vurdering om tildeling av tilleggsjord anført at fremleggelse av en driftsplan ikke er ufravikelig. At behovet for tilleggsjord skal være godtgjort er imidlertid et inngangsvilkår for at fjellstyret skal kunne utøve en skjønnsvurdering. Landbruksdirektoratet har lagt til grunn at det ikke kan stilles for strenge krav til dokumentasjon for behovet for tilleggsjord, men behovet må framstå som reelt, og i nær framtid.

Odden har ikke lagt fram noen detaljert driftsplan, men beskrevet plan for drift av gården med husdyr og et framtidig behov for tilleggsjord. En ser likheter med tidligere sak i fjellstyret, der fjellstyret fikk medhold i at det var godtgjort et behov og at det kunne gjøres en skjønnsmessig vurdering. Saksbehandler mener søkerne har godtgjort et behov.

Det er synes klart at Kruke har størst behov for tilleggsjord, både på søkertidspunktet og i nær framtid.

På parsellen ligger det for øvrig ei kvilebu på 57 m<sup>2</sup> og et uthus. Bygningsmassen følger jorda, og ev. ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om å overta husene. I motsatt fall må tidligere bruker fjerne bua innen en frist som fjellstyret eller Statskog setter. Det samme gjelder godtgjørelse for gjerdene rundt parsellen. Ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om en godtgjørelse for gjerdene. Hvis ikke kan fjellstyret pålegge tidligere bruker å fjerne gjerdene.

### **Forslag til vedtak:**

1. Fjellstyret viser ut dyrkingsparsell med feste nr. 620 til Lie Nordre Mellem gnr. 28 bnr. 1. Begrunnelsen er vurderinger gjort av landbrukskontoret, og at det er godtgjort et behov for arealene i egen jordbruksdrift.
2. Hjemmelen for vedtaket er seterforskriftens § 20.
3. Kvilebua og uthuset på parsellen skal følge jorda. Dette er et privatrettslig anliggende, og ny eier bør bli enig med tidligere bruker om å overta bua. I motsatt fall må tidligere bruker fjerne bua innen en frist som fjellstyret eller Statskog setter. Det samme gjelder godtgjørelse for gjerdene rundt parsellen. Ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om en godtgjørelse for gjerdene. Hvis ikke kan fjellstyret pålegge tidligere bruker å fjerne gjerdene.
4. Fjellstyrekontoret får i oppdrag å skrive utvisningsforretning.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

**Behandling i fjellstyret:**

Arne Finn Brekke foreslo å utsette sak 39/23 til fjellstyrets møte i august. Begrunnelsen var at fjellstyret samtidig bør se på statusen for flere andre parseller i området, som kan være aktuelle for ny utvisning.

**Vedtak, enstemmig:**

1. Fjellstyret utsetter saken om utvisning av dyrkingsparsell med feste nr. 620 til fjellstyrets møte i august. Begrunnelsen er at fjellstyret vil se dette i sammenheng med flere andre parseller som kan være aktuelle for ny utvisning.
2. Bruker som sist har benyttet parsell med feste nr. 620 kan fortsette med det sommeren 2023.
3. Hjemmelen for vedtaket er seterforskriftens § 20.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

**Utskrift av møteboka er sendt til:**

Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud  
Odd Arne Kruke  
Statskog SF  
Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen  
Trygve Holmen